

BTBMAD

(AFSCHEIDS)INTERVIEW
MET ELLY SINGER

KIES (OOK) NU
VOOR KINDEREN

GEZIN, GEMEENTE, CJG,
SCHOOL, KERK, (MOSKEE?)
EN... DE KINDEROPVANG

**PEUTERSPEELZAAL
OF VOORSCHOOL...**

Een jaar geleden reageerde de kinderopvang positief op de voorstellen van het project Kies nu voor Kinderen van de Bernard van Leer Foundation en het Kinderopvangfonds. Kies nu voor Kinderen pleitte voor volledige integratie van kinderopvangvoorzieningen en een kinderopvangtoeslag voor niet-werkende ouders. Sindsdien is er veel gelobbyd, en met succes. De volgende stap is de doorrekening van de voorstellen door het sociaaleconomisch onderzoeksinstituut (SEO), waarvan de resultaten op deze pagina's.

Door: Kaj van Broekhoven, Jeanet van de Korput en Serv Vinders

'Alle kinderen RECHT op kinderopvang'. Zo kopte BBMP een jaar geleden het artikel over de kosten-batenanalyse uitgevoerd door het Sociaaleconomisch Onderzoeksinstituut (SEO). Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van het 'Kies nu voor Kinderen'-team dat sinds 2012 pleit voor geïntegreerde voorzieningen voor alle kinderen, of ouders nu wel of niet werken. Afgelopen jaar heeft dit team bepaald niet stilgezeten. De nieuwe Kamerleden zijn veelvuldig geïnformeerd en er ligt zelfs een nieuw SEO-onderzoek klaar. Geen simpele herhaling van zetten, maar een op de actualiteit en politiek aangepaste berekening van de plannen van Kies nu voor Kinderen. Eén ding is wel hetzelfde gebleven: de plannen leveren de maatschappij per saldo nog steeds geld op. € 5 miljoen in het ene scenario, € 274 miljoen in het andere.

Het team van Kies nu voor Kinderen, aangestuurd vanuit de Bernard van Leer Foundation (BvL) en Het Kinderopvangfonds, begon in mei vorig jaar met het actief benaderen van politici, beleidsmakers, experts uit het veld, wetenschappers, brancheorganisatie, gemeenten, wethouders en anderen, om tot een meer geïntegreerde aanpak van onderwijs en kinderopvangverbetering in Nederland te komen. De val van het eerste kabinet Rutte leek daarvoor een uitgelezen kans.

Succes is niet uitgebleven. Onze plannen kregen veel bijval van zowel de kinderopvangsector als vanuit de politiek. De kernpunten zijn dan ook overeind gebleven gedurende het afgelopen jaar;

- het recht op kinderopvangtoeslag voor alle kinderen, ongeacht of hun ouders werken;
- het verbeteren van de pedagogische kwaliteit van kinderopvangvoorzieningen;
- tegengaan van segregatie onder andere door middel van harmonisatie van kinderopvang, peuterspeelzalen, ve en andere voorzieningen. Dit door het slechten van financiële en juridische kaders die integratie op dit moment belemmeren;

- betaald ouderschapsverlof om ouders meer tijd te geven om bij hun kind te zijn.
- Het recht voor alle kinderen op kwalitatief goede opvang en het tegengaan van segregatie zijn ook opgenomen in het regeerakkoord en het is nu dus aan minister Asscher om hier invulling aan te geven. Kies nu voor Kinderen helpt hem hierbij door het aanbieden van een nieuwe maatschappelijke kosten-batenanalyse.

SEO onderzoek 2.0

Het rapport begint met een berekening van de kosten en baten van het verlagen van de ouderbijdrage naar het niveau van 2012. Dit is van groot belang omdat meer kinderen in de kinderopvang kunnen profiteren van de voorzieningen en het voor ouders weer beter betaalbaar wordt om gebruik te maken van kinderopvang. Dit zal door de in zwaar weer verkerende branche als een aantrekkelijk scenario beschouwd worden.

Het recht op kinderopvangtoeslag voor alle kinderen staat – zoals gezegd – nog steeds in de plannen van Kies nu voor Kinderen. De opdrachtgevers hebben SEO gevraagd drie scenario's door te berekenen: 4 dagdelen opvang voor kinderen van 1 t/m 3 jaar, 2 t/m 3 jaar en 2,5 t/m 3 jaar. Dit brengt dan ook verschillende uitkomsten met zich mee. In het totaalplaatje is er van het scenario van 2 t/m 3 jaar uitgegaan, omdat dat op dit moment het meest realistisch lijkt. Hiernaast betreft de analyse ook twee dagdelen per week bso voor alle 4-12 jarigen. Niettemin streeft Kies nu voor Kinderen op de lange termijn nog steeds naar een recht (geen plicht!) op toeslag voor alle kinderen vanaf 1 jaar.

Het recht op toeslag voor alle kinderen is van vitaal belang, omdat het meer integratie van kinderen zal betekenen.

Daarom wil Kies nu voor Kinderen ook dat alle financiën vanuit het Rijk gestroomlijnd worden. Geen aparte gelden meer voor kinderopvang, bso, gastouderopvang, peuterspeelzalen en ve. Eén

geldstroom, zodat voorzieningen geharmoniseerd kunnen worden en de verschillen in toegankelijkheid van de voorzieningen worden opgeheven. Bovendien komen kinderen die nu apart in de peuterspeelzalen, kinderopvang en andere kindvoorzieningen ondergebracht worden, veel meer met elkaar in contact. Dit bevordert de integratie. Het blijkt dat veel kinderen uit lage inkomensgroepen op de peuterspeelzaal (vaak met we) zitten, terwijl de meer kansrijke kinderen vaker in de kinderopvang zonder gericht programma te vinden zijn. Ook kunnen doorlopende ontwikkelijnen naar het primair onderwijs veel beter tot stand gebracht worden wanneer alle fases van de ontwikkeling van een kind zich binnen één organisatie bevinden: het kindcentrum. Om kindcentra mogelijk te maken, moeten de wet en de Rijksfinanciën natuurlijk wel ruimte en stimulans bieden.

Een belangrijk punt van Kies nu voor Kinderen is het verhogen van de pedagogische kwaliteit van de kinderopvangvoorzieningen in Nederland. Kinderen worden nu vaak te weinig gestimuleerd in hun ontwikkeling en leren. Dit betekent overigens niet dat wij peuters in de schoolbanken willen zien. Met ontwikkeling bedoelen we spelenderwijs leren bijvoorbeeld door middel van liedjes, verhalen en spelletjes. Zo kunnen alle talenten van het kind spelenderwijs tot ontwikkeling gebracht worden. Vooral voor kinderen met een achterstand kan een kwaliteitsimpuls voor de kinderopvangvoorzieningen een wereld van verschil maken. In het rapport is nu voor het eerst aangegeven welke stimulans (ook financieel) uitgaat van gerichte kwaliteitsmaatregelen. Het feit dat er een verband is gelegd tussen het verhogen van de kwaliteit én de opbrengsten voor de maatschappij, is een van de bijzonderheden van het rapport. Een ander aspect dat belicht wordt is dat de huidige regelgeving er volgens het onderzoek aan bijdraagt dat kinderopvangorganisaties inefficiënt (moeten) werken. Aan de randen van de dag zijn er vaak maar weinig kinderen, maar door de wet-

telijke eisen rondom stamgroepen en stamgroepuimtes zijn er vaak meer pedagogisch medewerk(st)ers dan volgens de pedagogisch medewerk(st)er/kind ratio noodzakelijk is. Als deze wettelijke eisen aan de randen van de dag worden losgelaten, zouden er besparingen gerealiseerd kunnen worden voor kinderopvangorganisaties, waardoor de prijs voor ouders kan dalen. Een opvallende berekening in het rapport is verder de potentiële invoering van betaald ouderschapsverlof. De huidige situatie is dat vrouwen drie maanden zwangerschapsverlof kunnen opnemen na de geboorte van hun kind. SEO heeft vier scenario's doorberekend voor de invoering van betaald ouderschapsverlof (opneembaar na het zwangerschapsverlof): drie maanden tegen minimumloon, drie maanden tegen laatstverdiend loon, negen maanden tegen minimumloon en negen maanden tegen laatstverdiend loon. Om redenen van realistische verwachtingen en omdat de eenkennigheidsfase van kinderen al vanaf ongeveer de zevende maand begint, besloten de initiatiefnemers dat in principe wordt uitgegaan van drie maanden tegen minimumloon. Waarbij zij de verwachting uiten dat werkgevers en werknemers afspraken maken in hun cao's over de vergoeding van de rest van het loon.

Tabellen

Zoals geconstateerd kan worden in de hieronder getoonde tabel, leveren deze kwaliteit verhogende maatregelen de maatschappij per saldo € 5 miljoen baten op. Deze komen vooral terecht bij kinderen (€ 172 miljoen) en ook voor een klein deel bij de ouders (€ 11 miljoen). De overheid moet geld bijleggen: € 178 miljoen. Dit wordt echter vooral veroorzaakt door de invoering van het betaald ouderschapsverlof. Indien deze maatregel achterwege wordt gelaten, komen de baten veel hoger uit voor ouders en valt de balans voor de overheid ook positief uit. De totale baten voor de samenleving komen dan uit op € 274 miljoen.

Programma 'Kies nu voor kinderen' is per saldo positief voor de maatschappij

Kinderopvangtoeslag voor kinderen niet-werkende ouders in de leeftijd	van 2 t/m 12 jaar
Betaald ouderschapsverlof	3 maanden minimumloon
1. Verlagen ouderbijdrage naar niveau 2012	27
2. Recht kinderopvangtoeslag niet werkende ouders	-28
3. Integratie VVE en peuterspeelzaal in reguliere opvang	24
4. Verbeteren kwaliteit opvang	179
5. Verhogen efficiëntie kinderopvang	72
6. Invoeren betaald ouderschapsverlof	-269
Totaal	5

BRON: SEO ECONOMISCH ONDERZOEK

TOELICHTING ⇒KOSTEN, +=BATEN / KOSTEN IN MLN. EURO'S PER JAAR

Kosten en baten "Kies nu voor Kinderen" exclusief ouderschapsverlof

In de basisvariant van Kies nu voor Kinderen bedragen de baten per saldo € 5 miljoen per jaar. Exclusief ouderschapsverlof bedragen de baten € 274 miljoen, zie onderstaande tabel

Programma 'Kies nu voor kinderen' is per saldo positief voor de maatschappij

Kinderopvangtoeslag voor kinderen niet-werkende ouders in de leeftijd	van 2 t/m 12 jaar
Betaald ouderschapsverlof	3 maanden minimumloon
1. Verlagen ouderbijdrage naar niveau 2012	27
2. Recht kinderopvangtoeslag alle kinderen (ook van niet-werkende ouders)	-28
3. Integratie VVE en peuterspeelzaal in reguliere opvang	24
4. Verbeteren kwaliteit opvang	179
5. Verhogen efficiëntie kinderopvang	72
Totaal	274

BRON: SEO ECONOMISCH ONDERZOEK

TOELICHTING ⇒KOSTEN, +=BATEN / KOSTEN IN MLN. EURO'S PER JAAR

Een aantrekkelijk vooruitzicht

Dit SEO-onderzoek bewijst wederom dat een verbetering van de kinderopvang in Nederland niet alleen nodig, maar ook mogelijk is. Sterker nog, er kan geld bespaard worden. Daarbij zijn veel langetermijnbesparingen, doordat kinderen met een achterstand betere kansen krijgen, niet meegerekend. Zo kunnen vele toekomstige kosten op het gebied

van criminaliteit, sociale zekerheid en gezondheidszorg voorkomen worden. Maar uiteindelijk gaat het er natuurlijk om dat dit nu het beste voor het kind is. Dat het de maatschappij niets kost, of zelfs geld oplevert, is daarbij heel mooi meegenomen.

Kaj van Broekhoven (BvL), Jeanet van de Korput (BvL) en Serv Vinders zitten in het team van Kies nu voor Kinderen.